

LEKCE 3 KDO JE TO?

WHO IS IT?

<p>Dialogy: Kdo je to? Výslovnost: asimilace AHA: přechylování – vlastní jména, národnosti, profese, příjmení</p> <p>BONUS: Profese – univerzita, nemocnice PŘÍLOHA: česká jména + obrázky - povolání</p>	<p>Dialogues: <i>Kdo je to?</i> Pronunciation: assimilation AHA: female nouns – names, nationalities, professions, female surnames</p> <p>BONUS: Jobs – university, hospital SUPPLEMENT: Czech names + pictures with professions</p>
--	--

I. ↻

I. 1. ⌚

Miniopakování

Co odpovíte?

1. Kde je Praha?
2. Je Olomouc tady?
3. Je Morava město?
4. Je Rakousko stát nebo řeka?
5. Kde je Slezsko?

6. Je Plzeň tam?

7. Je Telč stát?

8. Co je Vltava?

9. Je Bratislava region nebo město?

10. Kde je Vídeň?

II. 📖

Slova, slova, slova

V této lekci se objeví tyto

„překážky“:

Vyhledejte tato slovíčka ve slovníčku.

kdo

je

není

muž

žena

nebo

otázka

odpověď

Kdo je to?

Kdo je muž?

Kdo není muž?

Kdo je žena?

Kdo není žena?

nevím

byl

byla

Američan	Američanka
Čech	Češka
Francouz	Francouzka
Kanaďan	Kanaďanka
Němec	Němka
Rus	Ruska
Řek	Řekyně
Švýcar	Švýcarka
Ukrajinec	Ukrajinka

číšník	servírka, číšnice
dělník	dělnice
doktor/ lékař	doktorka/ lékařka
hasič	hasička
herec	herečka
kuchař	kuchařka
manažer	manažerka
policista	policistka
režisér	režisérka
řidič	řidička
sportovec	sportovkyně
student	studentka
učitel	učitelka
uklízeč	uklízečka
úředník	úřednice
vědec	vědkyně
zpěvák	zpěvačka

III.

III. 1.

III. 2. 🎧

Dialogy

Jaké české osobnosti znáte?

Poslechněte si dialogy.

O co jde?

KDO JE TO?

Dialog 1: Hans – Šárka

Šárka: Kdo je to?

Hans: To je muž.

Šárka: Dobře. To je muž.

Šárka: Kdo je to?

Hans: To je žena.

Šárka: Dobře. To je žena.

Dialog 2: Hans – Šárka

Šárka: Je to učitel, nebo student?

Hans: To je učitel.

Šárka: Ne, to není učitel, to je student.

Dialogues

Dialog 3: Hans – Šárka

Šárka: Je to učitelka, nebo studentka?

Hans: To je studentka.

Šárka: Ne, to není studentka, to je učitelka.

Dialog 4: Hans – Šárka

Šárka: Kdo je to?

Hans: To je sportovec.

Šárka: Dobře. To je sportovec. To je Jaromír Jágr. Kdo je to?

Hans: To je sportovkyně.

Šárka: Ano. To je sportovkyně. To je Ester Ledecká.

Dialog 5: Hans – Šárka

Šárka: Kdo je to?

Hans: To je zpěvačka.

Šárka: Dobře. To je Ewa Farna. A kdo je to?

Hans: Nevím, kdo to je.

Šárka: To je zpěvák. To je Pokáč.

KDO TO BYL ...?**Dialog 6: Hans – Šárka**

Hans: Kdo je to?

Šárka: To je Emil Zátopek. Emil Zátopek byl sportovec.

Hans: Kdo je to?

Šárka: To je Věra Čáslavská. Věra Čáslavská byla sportovkyně.

Hans: Kdo je to?

Šárka: To je Ema Destinová. Ema Destinová byla zpěvačka.

Hans: Kdo je to?

Šárka: To je Karel Gott. Karel Gott byl zpěvák.

Hans: Kdo je to?

Šárka: To je Antonín Holý. Antonín Holý byl vědec.

III. 3. Opakujte dialogy větu po větě. Čtete je. Potom je zahrajte.

☒ III. 4. Napište alespoň jeden úvodní dialog jako diktát.

III. 5.

Jaká slova chybí?

KDO _____ TO?

Dialog 1: Hans – Šárka

Šárka: Kdo _____ to?

Hans: To _____ muž.

Šárka: Dobře. To _____ muž.

Šárka: Kdo _____ to?

Hans: To _____ žena.

Šárka: Dobře. To _____ žena.

Dialog 2: Hans – Šárka

Šárka: Je to učitel, _____ student?

Hans: To je učitel.

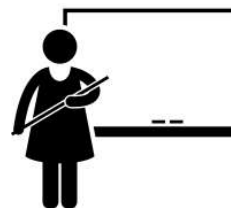
Šárka: Ne, to _____ učitel, to je student.

Dialog 3: Hans – Šárka

Šárka: Je to učitelka, _____ studentka?

Hans: To je studentka.

Šárka: Ne, to _____ studentka, to je učitelka.

Dialog 4: Hans – Šárka

Šárka: _____ je to?

Hans: To je sportovec.

Šárka: Dobře. To je sportovec. To je Jaromír Jágr. _____ je to?

Hans: To je sportovkyně.

Šárka: Ano. To je sportovkyně. To je Ester Ledecká.

Dialog 5: Hans – Šárka

Šárka: Kdo je _____ ?

Hans: _____ je zpěvačka.

Šárka: Dobře. _____ je Aneta Langerová. A kdo je _____ ?

Hans: Nevím, kdo _____ je.

Šárka: _____ je zpěvák. _____ je Pokáč.

KDO TO BYL ...?

Dialog 6: Hans – Šárka

Hans: Kdo je to?

Šárka: To je Emil Zátopek. Emil Zátopek _____ sportovec.

Hans: Kdo je to?

Šárka: To je Věra Čáslavská. Věra Čáslavská _____ sportovkyně.

Hans: Kdo je to?

Šárka: To je Ema Destinnová. Ema Destinnová _____ zpěvačka.

Hans: Kdo je to?

Šárka: To je Karel Gott. Karel Gott _____ zpěvák.

Hans: Kdo je to?

Šárka: To je Antonín Holý. Antonín Holý _____ vědec.

IV.
IV. 1.

AHA

Asimilace

AHA

Assimilation

- tj. fonetické (zvukové) přizpůsobení souhlásek

- v češtině rozlišujeme znělé a neznělé souhlásky (tj. hlasivky při výslovnosti vibrují, popř. nevibrují – položte si dlaň na hlavu a vyslovujte znělé a neznělé souhlásky, cítíte rozdíl?):

znělé/ voiced: b v d d' z ž g h m n ň j l r ř
neznělé/ p f t t' s š k ch - - - - - c č
voiceless:

- na konci slov se znělé souhlásky vyslovují nezněle (oslabeně) – jako v němčině, např.:

*Che**h** [chep], obraz**z** [obras], už [u**S**], ekolog [ekolo**k**], ...*

- na začátku slov a uprostřed musí mít následující souhlásky při výslovnosti stejnou znělost – oba buď vysloveny zněle nebo nezněle:

1. znělé souhlásky se před neznělými vyslovují nezněle, např.:

*zp**ě**t [spjet], tu**ž**ka [tu**S**ka], ...*

2. neznělé souhlásky se před znělými vyslovují zněle, např.:

*k**d**o [gdo], k**d**e [gde], k**d**y [gdy], ...*

!!! Tato dvě pravidla o asimilaci neplatí pro souhlásku *v*, např.:

*Š**v**ýcarsko [š**v**...], Š**v**édsko [š**v**...], Š**v**oboda [š**v**...], **sv**ůj [š**v**...], ...*

3. před souhláskami, které nemají neznělou párovou dvojici k asimilaci nedochází, např.:

*sm**ě**na [sm**n**jena], trik [tr**i**k], ...*

4. u skupiny hlásek *sh* se výslovnost liší regionálně:

*[sx] = česká varianta, např. na shledanou [nas**x**...]*

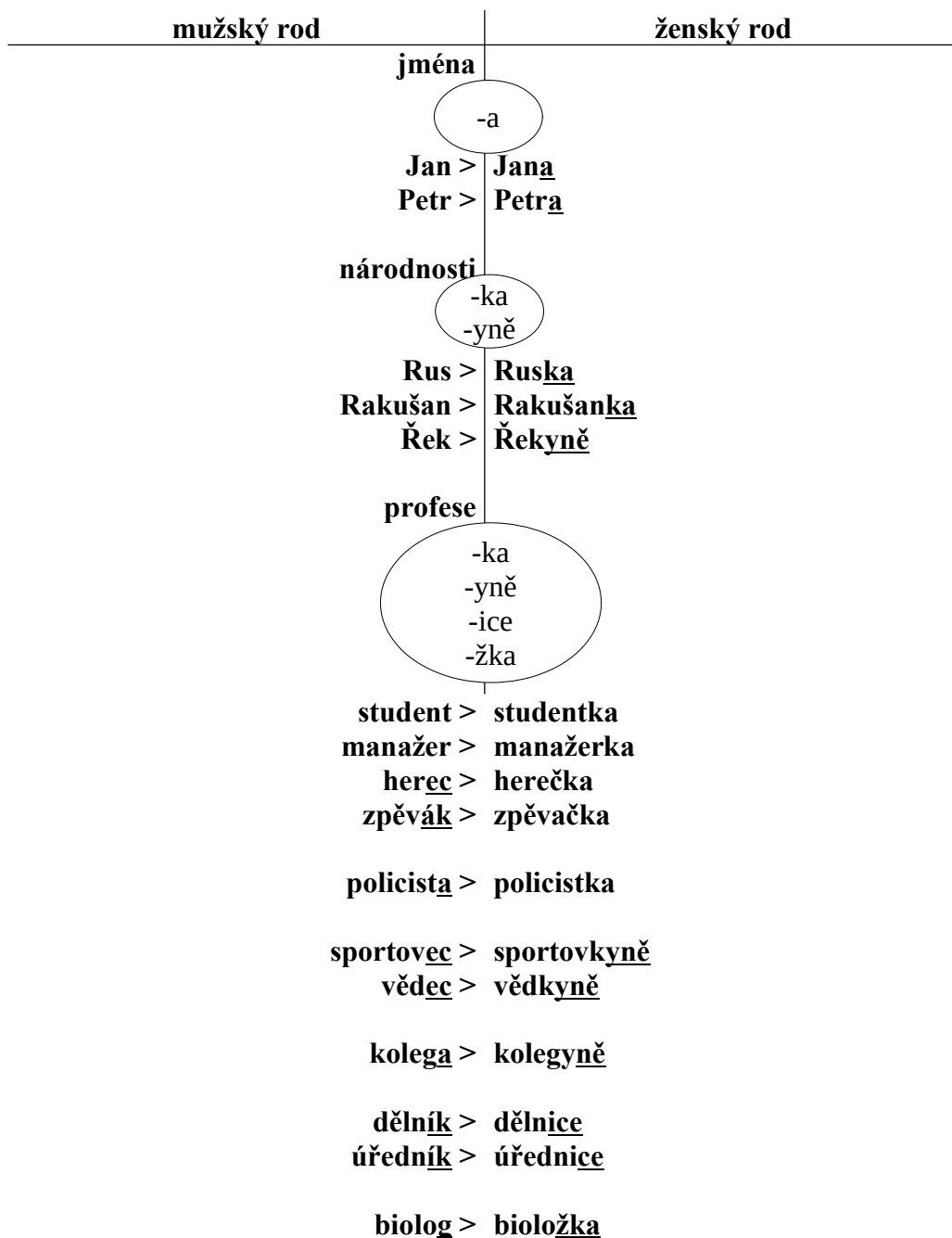
*[zh] = moravská varianta (ve východní části Česka), např. na shledanou [naz**h**...]*

IV. 2. a)

Přechylování – vlastní jména, národnosti, profese

Pravidla

- typická koncovka ženského rodu je *-a*, např. ženská jména *Eva, Šárka*
- (srov. *on – ona*)
- podstatná jména ženského rodu se často tvoří od podstatných jmen rodu mužského koncovkou *-a* nebo *-ka*:
- další koncovky u podstatných jmen rodu ženského jsou *-yně, -ice*

Poznámky

- když končí mužský rod na *-ec*, končí ženský rod často na *-yně*
- když končí mužský rod na *-ík*, končí ženský rod obvykle na *-ice*
- končí-li podstatné jméno mužského rodu na *-og* je koncovka ženského rodu *-ožka*
- při tvoření ženského rodu se může měnit souhláska anebo se dlouhé samohlásky krátí
- někdy se mění souhláska
- dlouhé samohlásky se krátí

herec > herečka
Němec > Němka
zpěvák > zpěvačka

Pohybné -e-

- e- před koncovou souhláskou při přechylování a při skloňování vypadá (tzv. němé -e-), srov.:

Němec > Němka
Pavel > Pavla

IV. 2. b)

Přechylování – česká ženská příjmení

- ženská příjmení se tvoří většinou z mužských příjmení koncovkou *-ová*, např. *Nováková*, tj. žena pana Nováka
- *-e-* před koncovou souhláskou vypadá (tzv. pohybné/ němé -e-)

-ová
Novák > Nováková
Nováček > Nováčková

- když končí příjmení muže na *-ý* nebo *-í*, například *Nový*, *Černý*, *Veselý*, *Dolejší*, končí příjmení ženy na *-á* nebo *-í*, například *Nová*, *Černá*, *Veselá*, *Dolejší*.
- tato příjmení mají tvar přídavného jména
- více v lekci 8

V. 1.

Cvičení V. 1.

Cvičení (dělá mistra)

Poslouchejte, opakujte a potom čtete:

b > [p] – Cehb, chléb, klub, zub, arabsky

v > [f] – Kyjey, polévka

d > [t] – obchod, kamarád, rád, hlad, led,
uprostřed, odkud

d' > [t'] – ted', lod'

z > [s] – obraz, bez, hezký, zpráva, zpěvák

ž > [š] – muž, nůž, už, garáž, tužka

g > [k] – gong, ekolog, filolog,
geolog, biolog

h > [ch] – sníh, jih, bůh, lehký

V. 2.

Odpovídejte:

Kdo je muž? Kdo je žena?

Štefan (♂) *Štefan je muž. Štefan není žena.*

a) Štefan (♂), Tereza (♀), Kamil (♂), Klára (♀), Petr (♂), Anna (♀), Lukáš (♂), Anežka (♀)

b) Kateřina (♀), Tadeáš (♂), Zuzana (♀), Michal (♂), Eliška (♀), Kryštof (♂), Lenka (♀), Jan (♂)

Cvičení online viz

<http://www.mozaika.eu/cestina-pro-cizince-online-sloveso-byt-je-neni-uroven-a1/>

V. 3.

Kdo není muž? Kdo není žena?

Eva Urbanová (♀) *Eva Urbanová není muž. Eva Urbanová je žena.*

a) Eva Urbanová (♀), Pavel Nedvěd (♂), Helena Třeštíková (♀), Zdeněk Mácál (♂), Lucie Bílá (♀), Zdeněk Štybar (♂), Martina Sáblíková (♀), Jan Svěrák (♂), Aneta Langerová (♀), Tomáš Halík (♂)

b) Petr Čech (♂), Taťána Kuchařová (♀), Leoš Mareš (♂), Ewa Farna (♀), Jaromír Jágr (♂), Petra Kvitová (♀), Lukáš Krpálek (♂), Eva Samková (♀), David Černý (♂), Magdaléna Kožená (♀)

Víte, kdo to je? Podívejte se na internet:

<http://www.mozaika.eu/cestina-pro-cizince-online-kdo-je-to-uroven-a1/>

V. 4.

Najděte páry:

Američan
Karel
Martin
Pavel
Rus
Petr
Francouz
Dvořák

Ruska
Petra
Dvořáková
Martina
Francouzka
Karla
Američanka
Pavla

Interaktivní cvičení online viz

<http://www.mozaika.eu/cestina-pro-cizince-online-maskulina-a-feminina-i-uroven-a1/>

V. 5.

Najděte páry:

Čech
Francouz
Kanaďan
Němec
Rus
Řek
Švýcar
Ukrajinec

Ukrajinka
Švýcarka
Řekyně
Ruska
Němka
Kanaďanka
Francouzka
Česka

Interaktivní cvičení online viz

<http://www.mozaika.eu/cestina-pro-cizince-online-maskulina-a-feminina-ii-uroven-a1/>

V. 6.

Jak je ženský rod?

~~Američan~~

Rus

Čech

Řek

Francouz

Švýcar

Kanaďan

Ukrajinec

Němec

-ka

1. Američanka

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

-yně

1.

V. 7.

Najděte páry:

číšník	zpěvačka
dělník	herečka
lékař/ doktor	učitelka
herec	servírka
policista	lékařka/ doktorka
sportovec	policistka
učitel	úřednice
úředník	dělnice
vědec	vědkyně
zpěvák	sportovkyně

Interaktivní cvičení online viz

<http://www.mozaika.eu/cestina-pro-cizince-online-maskulina-a-feminina-iii-uroven-a1/>

V. 8.

Jak je ženský rod?

dělník	doktor/ lékař	hasič	herec	kuchař
manažer	policista	režisér	řidič	
sportovec	student	učitel	uklízeč	úředník
vědec	zpěvák			

- ka

-ice

-yně

1.	1. dělnice
2.	2.
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	
9.	
10.	
11.	
12.	

***** V. 9.

Jak je tvar ženského rodu u mužských jmen a mužského rodu u ženských jmen?

Petr – <i>Petra</i>	Jana – <i>Jan</i>
Dominik –	Karla –
Němec –	Švýcarka –
Francouz –	Ruska –
Čech –	Kanaďanka –
sportovec –	úřednice –
Jarmil Kratochvíl –	Jana Šplíchalová –
Martin Navrátil –	Františka Kovářová –
Ivan Zelníček –	Jaroslava Němečková –
Radek Koukal –	Pavla Bobková –

V. 10.

Kdo je to?

Who is this?

To je muž.
To není žena.

To je žena.
To není muž.

To je ...
To není studentka.

To je ...
To není student.

To je ...
To není ...

To je ...
To není ...

V. 11. Kdo jste? Kdo nejste?

Jsem student/ka. Nejsem učitel/ka.

- ***** V. 12. **Kdo jste byl/a? Kdo jste nebyl/a?** *Byl jsem úředník./ Byla jsem úřednice.
Nebyl jsem manažer./ Nebyla jsem manažerka.*
- ***** V. 13. **Kdo chcete být? (Kdo byste chtěl/a být?) Kdo nechcete být?** *Chci být (Chtěl bych být) doktor.
Nechci být kuchař.
Chci být (Chtěla bych být) doktorka.
Nechci být kuchařka.*
- ☒ V. 14. **Vymyslete vlastní dialog, který bude podobný dialogům z této lekce, a ten napište. Používejte co nejvíce slovíček a obrátů, které už znáte.**
- VI. 😊 🗣️ **A (nejlepší) na konec ...**
Příslví
S chutí do toho, půl je hotovo.